

VÉK

... választékban,
... yersen, pörgölve mint darálva.

KOR.

... dennemü fűszer és csemege áruk

...st,

... i lekvár, boszniai szilva, kittinó
... trachnó sajtok, tárai juh-turó,
... zú disznó-zsír, hering.

-eczet,

... ya, londoni RIZS-KEMÉNYÍTŐ,
... sárga és kék szokérkenőcs.

SZAPPANFÖZŐ SZÓDA,

... mint kicsinyben.

... atos kiszolgálás mellett kaphatók:

és THILL

... ECKSKÉHEZ CZIMZETT

... és festék árú ázletökben.

... czenben.

... féle házban, 1093 dik szám alatt.

... san és pontosan teljesítetnek,

... em számítatnak föl.

UJABB

és intézet

... aczon és varga-utcán,

...orsó főraktár.

... bármelyik intézet.

... szállítás és bizalmas megkereséseknek,
... g. közönség méltányolni fogja, — ré-
... gabb kört nyissunk, részint pedig hogy
... séséges előnyt nyujtsunk, — e végből

...asztalos-egylet"

... u fakoporsó, részint pedig Beschoner
... bizományi főraktárt rendeztünk be és

... zal szemben és vargautczán 2247 szá-
... rtelepünkön.

... ktárunk a művelés, kiállítás, de főleg
... emesak versenyképes, de sőt mondhat-

... ndelhető minden a gyászszertartáshoz

... koporsók, gyász öltözékek, felszerelvé-

... k előnyben részesítettnek.

... ben bárki által megtekinthetők.

... Teljes tisztelettel

... zeni építkezési asztalos-egylet.

...zenvedőknek.

... eiz) sérkenését a legjobban ajánlja. Ezen
... ragot s gyógyít még egész régi sérvésé-
... Edeyekben kapható, használatának
... ernél, valamint az utób megjelölt raktárok
... a következőkhez hasonlóak, bárki által ná-

... vedéséből majd tökéletesen gyógyított. Mintán látván
... ldeni: felet a közönségesből s felet az egzből. Dacára
... ncs köztük, aki képes volna a sérvbetegséget az győzi-
... Natur, rue Lourmel 67.

... ógyzertárában, Nagyhatvan-utca 23.

... y-láz.

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve:
Egy évre 10 frt. Negyed évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5 " Egyes szám — " 5 "

Előfizetési pénz s minden közlemény:
főpiac, VECSEY-ház, földszint a szer-
kesztőségbe bármintre küldendők.

Előfizethetni helyben:

TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSÁTHY
KÁROLY könyvkereskedésében és a
szerkesztőségben, Egyébként a postahiva-
talok útján.

DEBRECZEN

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni-vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenként ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:

Ötásbós petisórát 5 kr.
Nagyobb terjedelmű, mint ezután több
izbeli hirdetések, alku szerint a
logosabb árért.
Bélyegdíj: minden beiktatásért külön
30 kr.
„Nyilt-tér”-en megjelenő közlemény
minden petit sora 15 kr.
Névt. vagy börtöntelenül beküldött
köziratok nem vétetnek tekintetbe. —
Ugyazint k észirato k nem adatnak
vissza.

Pártmozgalmas idők.

— márcz. 21.

I.

(Sz. F.) Az igazság egy, szent és örök. Megmáshatlan axioma, mit épen ugy nem lehet saját substantiájából kivetkezteni, mint a megtörtént dolgot, nem történté tenni, s kik annak elferdítésére vállalkoznak, azokkal a szemfényvesztőkkel lépnek egy kategóriába, kik a köcsöglapba csorgatott tojást tűznélkül sütik ott rántottává; s a köcsögből rántotta helyett virágcsokrokat szednek ki, a bámuló publikum végtelen csudálkozására.

Ily Boskói szerepre vállalkoznak azok a gyászmagyarkák, kik ebben a párt-mozgalmas mai világban, saját hazaellenes céljaik kivitele tekintetéből az igazságot a bárgyúság köcsögében szándékoznak virágcsokorrá sütni, s a megtörtént történelmet sophismák segítségével törekesznek meghamisítani. Megin-dítják a világegyetemében uralkodó szellemi harczt, s a daemonok alakjában dobják oda a kesztyűt az örök igazság lábai elé; — midőn azt akarnák az okos ember fejébe erőnek erejével oda erőszakolni, hogy Magyarországnak önállóságra célzó aspirációja csupa agyrem, nem is volt, nem is lehet soha, mint a gyermek képzeletében élő mézes bubák fája az eldorádóban.

Haszontalan erőfeszítés, hálátlan munka, annak a mázzal bevont rothadt fűgének mutogatása, melynek a történelem, a történeté meglett események minden porczikáját összetörik.

Ki ne tudná, — kinek a történelem lapjai csak megfordultak is kezében, — mi volt Magyarország az Arpádok, Nagy Lajos és Mátyás ideje alatt? Ki ne tudná ama negyedfél százados házasságról, midőn a házasságra meghívott vőlegény kész gazdaságot talált menyasszonya udvarában? — és midőn a menyasszony a vőlegényt csak mint olyat fogadta házához, kivel a gazdálkodás biztosítására nézve a házasság felek közt eléggé erős kikötések állapítottak meg: lehet-e az örök igazsággal összeférőnek mondani azon állítást, hogy a menyasszonynak nincs joga szel-lemdus férjétől azt követelni, hogy a szomszédba gazdálkodó férj cse-lédei ne avatkozzanak az ő gazda-sági körének munkáiba? Oh ezt épen ugy nem hiszi senki, mint nem hiszik önmaguk azok, kik az örök igazság eltorzítása végett el-ferdítő sophismákat gyártanak és azoknak — a zsáros falatokért ki-gondolt — phrasisoknak világra lett bocsátása után, jókat nevetnek ott a travesztáló gyarműhely padja mellett.

Haszontalan erőlködés, ismétél-jük, azon tördőfések, melyeket a nép pártjára irányoznak, és mind-azok elleneink felé fordulnak visz-

sza, hiszen az üres phraxisok min-den egyes betűi, az igazság kere-sésére ingerlik a józan okosságot.

És hála az örök igazság óran-gyalának, Magyarország hű fiainak józan okossága sokkal tisztább, és sokkal elevenebb, mintsem a valót, az igazságot elébb vagy utóbb meg ne tudná találni, s fel ne bírná ös-merni, s keble sokkal mentebb az elfajulástól mintsem ott az ő érde-két támogató igazságosságnak helyet ne bírna adni, minek oly fényes és óriás alaku bizonyítványát adja ma azon körülmény, hogy az or-szág értelmisége közül, kiket talán a félreértés jóhiszeműsége marasz-talt eddig, a magyar állam életét megtámadó rendszer pártolói sorá-ban, most sokan a keserű tapasztalatokból szerzett meggyőződésből, a valónak s az igazságnak felös-merése következtében csatlakoztak a haza és népei érdekeinek támo-gatóihoz.

Belátták ezt sokan azok az igaz-ság ellen kesztyűt dobott ellenfe-lek, és onnan van a heczes erősbü-lése, az annyiszor ismételt roham; — az erőfeszítés. — Rég belátták az illető helyen, hogy a szellemi-tér kicsuszott lábaik alól, azért a kapacitálás ideje ő előttük régen lejárt, — tudván, — hogy a hol a szándéknak jó alapja nincs, ott a hamis okoskodás kevés támogatást nyujt. És azért kellett lépni a szellemi térről; s áttérni az anyagi erőszak terére, azért kellett arczul csapni az igazságot, s elfogadni az ököljog politikáját. Mely hogy mi-ként alkalmaztatik ott a hatalom körében, szembe ötlőleg illusztrálja annak azon kis privát jelenetecské, mely a napokban egy alispán és szolgabírája közt lefolyt, kik a párt ügyeinek szervezésére vonatkozó ér-tekezletüket azzal fejezték be, hogy az alispán szivére kötő a szolgabi-rónak a vitézkedést. No csak — ugymond — állásunkért mindent, de mindent elkell követnünk.

Tehát állásukért, t. i. a főis-pánságért, az alispánságért, a szolgálásért, az alispánságért sat. Más szó-val; ha az összes hivatalbeli sereg egyes individuumai nem a hazael-lenes elvet támogatják, elvesztik hi-vatalaikat, elvesztik kenyerüket.

Igy teremtette meg a kormány hatalom a kenyer politikát s ezen elv támogatására szükségeltetett a temérdek hivatalok időnkénti felál-lítása, minek következtében, a nép zsarolása, s földönfutóvá tétele nyo-mán befolyt adó emelkedésével, a ki-adás is folytonosan párhuzamban haladt előre.

A helyzet. A csár halála minden érdeklődést lekötött. Az esemény me-gakasztotta a politikai akciót mindenütt és így a külpolitikai helyzetben változás nem észlelhető. A görög-török kérdés megakadt és szüntel; az angolok pillanatra elfeled-ték ugy az ir, mint a délafrikai bajokat; a francziák az előre meghatározott aláírási

napot a milliárdos kölcsön ügyében ugyan nem feledik el, de minden egyéb bel-és külpolitikai kérdésben szüntel állott be.

A kormány utasítja a kir. főügyész-séget, hogy mindazon lapokat perbe fogja, melyek a megölt czárról s az orosz dynasztiáról sértőleg irtak.

Kossuth Lajos nagy hazánkfia gyöngéledik. Testi gyengülés s főfajáról panaszok. Remélhető azonban, hogy a légváltozás megszünteti e bajokat.

Az ötévi képviselő mandátumra vonatkozólag írják, hogy meglehet ugyan, hogy a képviselőház valami módon fog-lalkozni fog ezzel az ügyvel, törvényja-vaslat alakjában, azonban e kérdés a fo-lyó ülészek alatt az országgyűlésen nem fog tárgyalatni.

Tettefeli

Budapest, márcz. 19.

A jelenlegi országgyűlés utolsó ülés-azaka befejezéséhez közeledvén, a magyar nemzetnek rövid idő múlva ismét alkalma lesz kijelölni azon férfiakat, a kik a leg-közelebbi években hivatva lesznek, a nem-zet sorsának intézésében tevékeny részt venni. Az ország választó polgárait há-ramló feladat nagy jelentőségét és anyagi helyzetünk komolyságát tartván szem előtt, az alulirt társulat hazafias kötelességet vél teljesíteni, midőn az ország kereske-delmi és ipari érdekeinek ápolásában munkálkodó társuleteket és testületeket felhívja, hogy ezen legbecesebb alkotmá-nyos jogunk gyakorlásában egyértelmű és vállvetett eljárásban állapodjanak meg.

A legközelebbi országgyűlésnek erős meggyőződésük szerint egyik főfeladata lesz, az ország anyagi érdekeinek erélyes felkarolása és a productiv munka érvé-nyesítésére szükséges feltételek megte-remése által oda hatni, hogy a nemzet egyrészt megálhassa helyét a szellemi elő-haladásért és az anyagi függetlenségért Európa mivel népeivel folytatott békés küzdelemben, és hogy másrészt megfele-lyessen azon súlyos követelményeknek is, melyeket a modern állam polgárai iránt támaszt.

Ezen hazafias cél pedig csak ugy lesz biztosan elérhető, ha a képviselőház keblében, más országok példájára, az ed-diginél nagyobb számban foglalnak helyet oly férfiak, kik szintugy fogékonysággal bírnak az ország közgazdászági ér-dekei iránt, a mint a kereskedelem és ipar terén való hivatásszerű mun-kálkodásuk folytán amaz érdekek ápolá-sára kiválóan képesítve is vannak.

Azt hisszük ennél fogva, hogy nem csak speciális szakérdekeinket szolgáljuk, hanem az ország közérdekeiben is cselek-szünk, ha a küszöbön álló képviselő-vá-lasztások alkalmával oda törekszünk, hogy a kereskedői és iparos osztálynak a tör-vényhozó testületben az őt megillető be-folyás biztosítások.

Tisztelt pályatársak! Az ország min-den vidékén folyamatosan vannak az elő-készületek a választási küzdelemre. Itt tehát az ideje, hogy mi is haladéknélkül megindítsuk a mozgalmat, hogy a választó polgárság összes kereskedői és iparos elemei öntudatos és egyértelmű eljárásra tömörüljenek.

Hazafias tisztelettel felkérjük ennél fogva a t. czimet, hogy saját körében minden alkalmas törvényes módon oda hatni sziveskedjenek, miszerint pályatár-saink a képviselő-választásokban mennél tömegesebben részt vegyenek és egyértel-műleg oly férfiak körül sorakozzanak, a

kik a kereskedelmi és ipar életterén kifejtett eddigi tevékenységük folytán teljes bizton-ságot nyujtanak az iránt, hogy a zászí-lónkra felirt jelszót: szeretett hazánk anyag felvirágztatását, diadalra segíték. A pol-gári kereskedelmi testület. Strasser Alajos elnök. Aebly Adolf, alelnök.

Debreczen, márcz. 21.

Pap László „igazgató” ur két darab „kiáltvány”-ban tudatja és hirdeti Debre-czen város olvasó közönségének, hogy ő tevékeny és becsületes ember. Jaj már annak a becsületnek, melynek létez-hetőségét plakátokon kell elbitetni a közön-séggel, mert ha csakugyan létezik az a becsület, a nélkül is elhízi azt Debreczen város olvasó közönsége, ha nincsen, nem képes azt elhítni semmiféle röpírat.

Na de nem ez a kérdés már most, hanem az Aron Miksa ur kérdése, hogy t. i.: Pap László ur hogyan pottyánhatott az elnökségbe, és ezt annyival jogosabban kérthette Aron Miksa ur, mert ő nem csak polgári bormérő, hanem történetesen ő is ki volt illető helyről nevezve a 20 tagu bizottságba, ha bár — mint mondá — egyfelől a helytelenített kinevezés miatt, másfelől mert a kinevezett elnök, vagy mint magát nevezni és irni is szokta igazgató Pap László ur egyéniségében sem erkölcsi, sem vagyoni garantitát nem ta-lált, helyét el nem foglalta.

Pap László ur ezen kérdést előttem, Aron Miksa s a jelenvolt tanácsnok ur előtt következőkkel fejtette meg: Ó huszád magával egy ajánlatot tett, hogy átvállal-ják a borkezelést, ezen ajánlatot a főka-pitány ur betérjesztette a tanácsnak, s a tanács helyben hagyta; én egész szerény-séggel azt a megjegyzést kockáztattam, „reményem, hogy jövőre már meg a ta-nácsai funkciók vitelére fogják benyújtani ajánlataikat.”

Tehát ezen ajánlaton nyugszik — ha igaz a Pap László ur előadása — a polgári bormérő társulat ügyeinek keze-lése, erre még más példát nem ismerünk, hogy valaki, vagy valakik bátorságot mer-jenek maguknak venni, olyan emberek vagyonaik kezelésére, a kik nem csak hogy erre meg nem bízták, hanem a ke-zelőket iránt tökéletes bizalmatlansággal — hogy ne mondjam — valódi gyűlölettel viseltetnek.

A ki egyszer a lejtőre lép, annak azon tovább kell lefele haladni.

Kineveztetett tehát husz tagból álló bizottság, a bizottságnak nagyobb része rövid egy év alatt egy kissé megundorodott Pap László kezelési rendszerétől, és hogyan helyettesítették ezeket? megint kinevezés által, és itt csak azt kell saj-nálnunk, hogy a főkapitány ur neve — és pedig nem előnyösen — mindég kap-csolatba hozatik Pap László ur nevével. Hiába, az emberek szemét sem bekötni, sem nyelvért kitépni, sem gondolkodását megakasztani nem lehet, a ki a gyanura okot szolgáltat, azt nem lehet a gyanu elől elvonni; és miután a bormérőknek nem engedtetett meg, hogy közbizalommal állítsa össze bizottságát, könnyen bebört-keztetik, hogy Pap László ur egymaga fogja kormányozni, és intézni az egész ügyet.

A lejtőni lefelé haladást mutatja a váltók kérdése, és miután Pap László igaz-gató ur az ügy ezen oldalát már ugy is bejelentette — hihetőleg díjazásba végett — az illető pénzügyi hivatalnak, nem lát-juk többé szíveségnek a titkolozást.

Az alapszabály 15-ik pontja értel-mében 16,800 frt jutalékot osztott ki a bizottság, de a kirozatott pénzről „látra” kiállított váltót vett, ezt most már azzal indokolván, hogy azért vette a váltót, hogy ha netalán szűkessé lenne a pénzre legyen azt kitől visszavenni. Hát ezt az

eljárás így magába véve fel, nem akarom kárhözvinni, amíg az lett volna a rendje, hogy ha a kiosztott pénz nem valóságos oszlaték, takarékpénztárba kellett volna gyűmölcsözés végett elhelyezni — hanem az aztán furcsa árnyat vet ezen művelésre és állításra, hogy az igazgató ur önkénytelen — pedig szükség nem volt rá — befizette a pénzt egyes tag által, csupán azért, mert történetesen ennek volt bátorsága az igazgató ural szemben ellenlévelményt nyilvánítni.

Nem akarom mondani, hogy megtörténik, de a mindennapi tapasztalás mutatja, hogy még az sem esik a lehetőség határára kívül, hogy azok az 16.800 forint értékű váltók eltévednek, elveszhetnek, vagy pláne valaki által el is árusíthatnak, ki fogja a felelősséget elvállalni? azé a ki a bizottságot kinevezte? vagy a ki a kinevezést helybenhagyta? Nem óhajtok, hogy a miskolci kiházasító intézetnek — habár nem azon a néven is, — egy második kiadása adassék elő Debreczenben, habár nem is miniszteri, de városi hatóság felügyelete alatt; és épen ezért nem rejthetem el csudálkozomat, hogy a városi hatóság — erről már régebben értesülve — az érdekek megóvása, s a biztonság tekintetéből hogyan nem tette ezen váltókra már eddig is a kezét.

Semmi gondom rá, hogy a bormérő társulat kikből alakítja bizottságát, kit választ elnökül vagy igazgatóul, de igenis azt soha nem tartom helyesnek, hogy akár a főkapitány ur, akár bárki más, nagy kora embereket, csupán csak hivatali hatalmával fogva kis koruságba helyezzen, s azoknak vagyonait az ő, vagy bárki által kinevezett emberekkel kezeltesse, a középkorban ez megjárhatta, de már ma nem, és ha ezért az érdekelték a nyilvánosság terén felszólalnak, csak elvitáztatlan jogukat akarják érvényesíteni.

Pap László urban, a bormérő társulatnak vagy van bizalma, vagy nincsen, ha van benne bizalom, meg fogják választani, ha nincsen, hagyja ott azt a helyet, melyre nem a bizalom, hanem a hivatali hatalom emelte.

Rossz embere az Pap László urnak, ki azt tanácsolta neki, hogy röpiratok hátagé bujjék, mert ez még jobban megerősítette mindenkiben azon gyanut, hogy a bormérő társulat vagyona kiaknázható. Végül, és itt már az egész város lakossága érdekében vélek szólnani.

A város tanácsa — és igazán atyaiilag — azon czélból veszi ki a fogyasztási adót, hogy a város polgárait több nemű zaklatásoktól megóvja.

Azt kérdezem, elérte-e atyáskodó czélját? egyáltalán nem, hiszen szüretkor sorba peoséttettek le a szőlőskertekben a hordók, s e miatt a must kiforrásánál sokan kárt szenvedtek, hiszen a pinczék olyan magány embereknél vizsgálatnak meg az igazgató ur rendelkezése, kik soha sem mértek egy kanál bort sem, tehát a polgárság nem ment a zaklatástól és így a tanácsnak a kezdeményezésnél tanusított atyáskodó jó akarata, az igazgató ur által a kivitelnél megüsitattott.

Nem akarok én a tisztelt tanács határozata elé vágni, hanem itt nagyon egyszerű az eljárás, a közbizalom által állított össze a 20, vagy hány tagu bizottságot s rendben lesz minden, és ha Pap László ur csakugyan olyan derék ember, mint a milyennek ő magamagát hirdeti, lefog mondani minden késedelem nélkül, s ezáltal megkönnyíteni igyekszik a hatóság intézkedését, ez az ő teendője és nem a röpiratozás, melylyel jövőre is lehetne akarja magát tenni. Szabó József.

A „DEBRECZEN“ TÁRCZÁJA.

Egy nő életéből.

— Jellemrajz. —

Ifj. Váncza Mihálytól.

„Zug körülöttem a bűn szennyes árja. Szemfényvesztő gyöngyökkel kínálva, Ne nyulj hozzá, ne hajolj utánna, Belebukol a szennyes hullámba.“

Hangzatos neve, gazdagsága dacára is, — könnyelmű nő volt! És miért?... Talán lábball taposta a nőességet, talán átélte a határt, melyet a világ a „nő“ elébe szabott?... Ki tanulmányozta, ki mondhatja el magáról, hogy ismeri a női szívet és ki állíthatja, hogy a könnyelműség nem hasonlít a hóhoz, mely a virágot ott z föld kebelén fedi, míg a nap sugarától meleg elő nem hívja? Ez a csin-talan nő egy könnyelmű anya volt?... Egy rossz anya?... Báró Hollósy házasa

A vidékről.

— A „Debreczen“ sajtó levelezőjétől. —
Érmihályfalva, márcz. 17.

Érmihályfalva közönsége, mint minden évben, ugy most is a szokott helyen, megtartá márczius 15-ki tünnepejét, melyen a szomszéd községekből is számosan jelentek meg.

Este 8 órakor a helybeli zenekar, épen ez tünnepeyre készült, nagy hazánkfia Kossuth Lajos arczképével és nemzeti színtű zászlókkal feldisített diadal kapu alatt, a Rákóczy indulóval adta tudtára a közönségnek az tünnepej megkezdését. Ezt követőleg a Minori kávéház termében Konrad László ügyvéd a következő megnyitó beszédet tartotta:

Tisztelt polgártársak!

1848. márczius 15-ke a magyar társadalmi és politikai szabadság emléknapja. Az 1526. évi aug. 29-diki gyászos mohácsi csata után, a magyar nemzet egyrésze azt a hibát követte el, hogy a már megválasztott és meg is koronázott Zápolya János magyar királyon kívül, Ferdinánd ausztriai főherceget is királlyá választotta. A pozsonyi országgyűlésnek ezen ténye, a mai napig majdnem folytonosan tartó alkotmányos küzdelmünknek s szerencsétlenségünknek kuforrása, és nem épen azért, hogy épen Ferdinánd ausztriai főherceget választotta királlyá, hanem azon körülménynél fogva, mert Ferdinánd a velünk szomszédos ausztriai-aknak is uralkodója volt. Ha Ferdinánd többi országit és Magyarország közt egy más ország létezik, ha mi nem vagyunk az ausztriai tartományok közvetlen szomszédai, soha sem kellett volna politikai függetlenségünkért sokszor véres csatákat is vívunk; mert ekkor Magyarországnak az ausztriai tartományokba leendő beolvastása iránti törekvés physikai lehetőség lett volna.

Az ausztriai házból származott magyar királyoknak, a mint a történelem igazolja, hagyományos politikájok s főterekvést mindig ez volt. Ennek megvalósíthatása ellen küzdött a magyar nemzet évszázadokon keresztül.

Az 1848. évi márcziusi dicső napokban is a társadalmi szabadságon kívül, a magyar nemzetnek főterekvése a politikai függetlenség és szabadság megszerzése és törvénybe iktatása volt.

És ezt a legnagyobb magyarnak Kossuth Lajosnak szerencsésen sikerült törvénybe iktatni, s a magyar királlyal szentesíteni.

1848. év mártius 15-dikét s általában a mártiusi napokat tehát ezen törvénybe iktatott és királyilag szentesített társadalmi és politikai függetlenségünk és szabadságunk emlékére tünnepejünk.

A Habsburg-Lothringeni házból származott magyar királyok alatt ezen 1848. évi mártiusi napokban volt a magyar nemzet leghölgdögabb, azon jogosult hitében, hogy a magyar király által is szentesített ezen törvények alapján, jövőben valódi alkotmányos szabadságát élvezheti, s teljesen függetlenségi önkormányzati jogát szabadon gyakorolhatja.

Ösmerik önkök tisztelt polgártársaim ezen mártiusi napoknak örökre emlékeztetes 12 pontját, mely szöve: a sajtószabadságról, a független felelős magyar miniszteriumról, évenkénti országgyűlésről, törvényelőtti egyenlőségről, nemzeti őrseregéről, közös teherviselésről, urbéri viszonyok megszüntetéséről, esküdtészekről, nemzeti bankról, a katonaságnak a magyar alkotmányra leendő megesketéséről és Erdely uniójáról; és így ezekről most bővebben

sága példányzertit sokat irigyelt. Neje Ida szüntelenül az élvezetek és kényelem tengerében uszott, hangadó volt a legfényesebb öltözetek, a legizlésesebb fogatok kérdésében. És megvallva mindent, a mit szíve, lelke kívánt — de egykor Terpsichorének hódolt. Hollósy báró felemelte magához s a fiatal nő használva ifjuságát az életet legvidámabb oldaláról fogta fel.

Lapozunk kissé e volt tánczosnő élettörténetében, ússük fel életének könyvét és nézzük meg, ha vajjon igaz-e az, a mit a világ beszél, hogy szívet odaadta türekeny üveg gyöngyökért, kincsekért, — a mely mind nem egyéb a hiuság tömjén füstjénél — csak azért, hogy a kör, melyet világnak neveznek, egy ideig ő róla beszéljen; ha vajjon igaz-e, hogy olyanoknak áldozá hideg szívvél szerelmét — de nem! ez nem lehetett igazi szerelem — kiknek keblén már a szívnek boldog álma is megdermed, megfagy. ... Hátha csak előítélet az, mely ezen nő életéhez van fűződve?... Lapozunk

nem szölok, csak annyit jegyzek meg, hogy ezen pontok közül, a magyar nemzet politikai függetlenségét biztosító pontok, mindaddig valószínűleg nem lesznek, míg az 1867-diki közönségi törvények el nem töröltetnek.

A boldog mártiusi napokat követő szomorú idősak történelmét is ismerik önkök, és így ennek ecsetelésével a még be nem hegédtt sebeket nem akarom vérvővé tenni, s csakis arra vagyok bátor önkököt figyelmeztetni, hogy az 1848. évi mártiusi napok Magyarországot minden más országtól teljesen függetlenné tették; nem volt Magyarország a szomszéd austriai tartományokkal semmiféle más tekintetben közönségben, mint egyedül és kizárólag — a helyesen értelmezett pragmatika sanetiő alapján — a király személye által, — mely pragmatika sanetiőből Magyarország nézve csakis ez, az ugynevezett personal, és nem a réaluniót lehet értelmezni.

Fájdalom! hogy a magyar nemzetnek 1861. évben méltán dicsőített büszksége Deák Ferencz és az ő pártja, dacára annak, hogy valamint ő, úgy az ő egész pártja ar 1861. évi feliratban határozottan körvonalozott personal unió alapján választotta meg magát 1865. évben képviselővé; magával s programjával következetlenségbe jött, sőt a politikai immoralitás terére lépve választói bizalmával visszaélt, s a magyar nemzet kárára a közönséget a Deák Ferencz politikai ellenfele, a tántoríthatlan következetességtől politikai elvtűnek hitt Tisza Kálmán és pártja, a Deák Ferencz példája szerint, a politikai morált, programját, multját és választói bizalmát ignorálva; ujabb 10 évre megkötötte.

Ne feledjék önkök soha el tisztelt polgártársak, hogy 1848. mártius 15-dikének emléke, valamint a legnagyobb magyar Kossuth Lajossal; ugy Magyarország a personal unió alapjáni politikai függetlenségével elválaszthatatlan szoros kapcsolatban van.

Éljen 1848. mártius 15-dikének jelszava: a szabadság, egyenlőség és testvériség!

Éljen ezen jelszavak leghűbb követője Kossuth Lajos!

A megnyitó beszéd végén Kossuth Lajos viharos megjelzése után, a közönség társas vacsorához ült, mely alatt Herpay Péter lelkesítőleg emlékezett meg az 1848. év mártius 15-én történt örökre emlékeztetes eseményekről.

A vacsorát és az tünnepejt a polgárságnak kivilágos viradigt tartó élénk tánczvigalma rekesztette be.

P. I.

A czár halála.

Pétervárott ujra ijedeznek. Oly hírek keringenek, hogy vagy újabb merényletet akarnak a nihilisták megkísérteni, vagy forradalmat kezdeni. Ezzel egybehangzóan Rochefort lapja határozottan állítja, hogy a czárral egyidejűleg a trónörökös is megakarták gyilkolni, sőt számították rá, hogy együtt fognak a lovardából visszakocsizni és csak a véletlen okozta, hogy a czár maga volt.

Mindeddig, ha II. Sándor czár a téli palotát kocsin elhagyta, senki sem tudta, melyik uton fog menni. Csak ha kocsiba szállott ő maga közvetlenül mondta meg a kocsisnak merre hajtson. Ezuttal azonban ezen rendszabály meg lön változtatva, úgy hogy a nihilisták vasárnapon, midőn a végzetes merénylet végbe

csak ennek a nagyvilágtól elítelt nőnek életkönyvében, talán találunk egy lapot, mely kimentti őt!

Egy egészen olasz mintára épített nyaralóban a fővárostól nem messze, élt Hollósy báró fiatal nejevel. A kéjlek egészen Ida izlése szerint lett építve s berendezve — és valóban példányzerű volt. A fák és virágoknak gazdag választéka, különösen egy csoport fehér róza, mely chinai porcellán edényben nyílt és egymással fűzerekben ölekezett, ékíték a zöld tisztást a kedélyes palota előtt. Ugrókutak, óriási kaktuszoktól körített aranyhalas tavak, gyönyörű kilátás a mámorító illat lepték meg a látogatót. — Balra van a báróné terme, melyben virágok, képek, oszlopzatok, drága butorok, röviden indasz között, a mit nappal kényelme s izlése megkivánt, szokott reggel pár órát tölteni. Az elfogadó szobák jobbra vannak. Az elfogadó teremben láthatók

vitetett, tudták merre fog visszatérni a lovardából. Természetes tehát, hogy ezen titkot valaki a nihilistáknak elárulta, ez pedig lehetett, hogy más valaki lett legyen mint valaki, ki az udvar minden titkait ismerte. Ezt keresi most a rendőség legnagyobb buzgalommal.

Szombaton pontba fél 12 órakor ment végbe II. Sándor czár holttetemeinek átszállítása a vár kapornájába. A gyászmenet a téli palota nagy kapujától indult meg. A menet élén az elhunyt czár lovai mentek, az 57 külföldi és 18 orosz rendjellel és koronákkal, melyek közül a legutolsó a czári korona volt. Azután az énekesek jöttek, ezeket követte a klerus számos tagja, ezüsttel átszőtt fekete bársony öltözékben. A nyolcz ló által vont halotti kocsit, a czár, a császári ház minisztere, a hadügyminiszter, a szárnysegédek és a nagyhercegek követték. A czárné, a császári gyermekek és Wladimir nagy hercegné az egyik kocsiban, Mihály és Katalin nagyhercegnék a másik kocsiban csatlakoztak a gyászmenethez.

Nyilatkozat.

Azon sok rágalomra és megtámadásokra, a minék igénytelen egyéniségem méltatlanul ki volt téve, soha sem válaszoltam. Mert igazságom érzetében nem tartottam hozzám méltónak, hogy azokra, bármint fajt is meghurcoltatásom, még csak válaszoljak is.

Most azonban, midőn a legilletékeesebb helyről tudomásomra jutott, hogy személyes és politikai ellenfeleim, nem áttalanak általam tisztelt férfiak is rágalmazni, erkölcsi elengedhetlen kötelességemnek tartom, hogy azok ellen felszóljak.

Hogy a főtiszt. tisztántuli egyházkerület rám vonatkozó kegyelmi itéletét csak „legfelsőbb helyről vett (Tisza Kálmán miniszterelnök irtól) nyomás alatt hozta“, s én azt „eddig vallott politikai hitelvem feladása árán szereztem volna meg, mit főt. Révész Bálint és gr. Dégenfeld Imre urak előtt is tünnepejesen ismételttem“, alaptalan rágalom. Mert én Tisza Kálmán ural, az 1872-iki balközépi országos nagy értekezlet óta, sem mások, sem magam ügyében, soha sem beszéltem s így neki semmiféle ígéretet sem tehettem. Főt. Révész Bálint püspök és gróf Dégenfeld Imre főgondok urakkal pedig, midőn a mult nyáron náluk tiszteletem tettem, politikai ügyekről egyetlen egy árva szót sem szólottunk.

Egyébiránt biztosíthatom azon rágalmazó urakat, mit ök megkísérten kívülben is nagyon jól tudnak, hogy én bármily nagyrabecselőm is a mezőturi nagy gyülekezetnek csekélységem iránt tanusított s csaknem páratlan szeretetét és ragaszkodását, ily áron nem fogadtam volna el a főt. egyházkerület határozatát, mert az én szívverememé vált függetlenségi hitelvemnek s meggyőződésémnek ára nincsen, és inkább éhen halok, mintsem bármintemű kitüntetésért, vagy anyagi haszonnért is, áruba bocsássam hitemet s politikai meggyőződésemet.

Épen olyan alaptalan rágalom az is az illető uraktól, hogy engem a turi előbbkelők közül azok, a kik nem tartozva kevés számú ellenfeleim közé, a hozzám 5 év óta oly ritka odaadással ragaszkodó nagy többség élén állanak, csak azon önzésből pártolnak oly kitartóan s csüggedetlenül, mert én nekik adósuk vagyok. En Mező-Turon sem egyeseknek, sem testületeknek egyetlenegy fillérével sem tartozom. Ez csak ellenfeleimnek, az egyházi felsőbb

Canova, Thorwaldsen, Rauch és mások mesterművei. Elmésen vannak felállítva és tulajdonos tudományos izléséről tesznek bizonyosságot. A sok gyönyörű szobor közül csak egyet említve itt áll Canova Vénusa, ez életteljes, a szerelemtől lélekkel megáldott nő, ki titok szertien rejtozik a környező pnha fátyolba, mely bájjait csak sejtjeni, de látni nem engedti. Épen a fűrdőből kél ki s félelemmel figyel, ha nem hall-e lépteket... Mellette pihen — Tenerani remek munkája — Amor és Psyche, viharosan ölekezve. A tündér Psyche almos fejecskejét, félig lezárt szempillával hátra tartja, hogy elfogadja kedvesének mámorító csókját. Amor kiterjesztett szárnyaival hajol rá... oly bájos ez istenfia, maga a szépség glóriája, egy merész tünemény teive a legtisztább természet igazságokkal, oly bájos és szelid, hogy elkészítésénél a művészet valóban nagy tünnepejt ült.

(Folyt. köv.)

hatóságok cselszövény után, hogy nál több stotta, hogy választások mind reám mennyiszien karatu elle megválasztvaznak, me szebbek le kedvező le ellenféltől gyülekezet Ezek igazság s tisztelt fér mondani, hogy ellen szelésük s ket több t elhitetni.

Ritka sadalmi él szemtanuja v a l ó d i jelenet lefő városába Lajos he terén 34. e seért a kir ezüst keres

A ter egyházi, is viselői, s a gel. Az ün helybeli tar énekkar a Kiss József finnak terje olvasható adta elő, a gessé teszi, ben szóljunk hogy Tóth növendéket

Az elő tet a tanfel kinttettett mekkel, me mindazokna lag támoga tanító monó nek, ki a fogója.

Végül helybeli r zása folytár kinttettés f az tünnepej mely a jel könnyeket nitónak egy lett férfiak peiket nyuj léül, melye elfojtott ha

Miután kartársai ne tettet, az ü vel 12 óra

Főtiszt s városi elő Tisztelt tan kezeti!

Egy n pát néiklő tünk össze egyik legki Tóth Lajos és már a sa királyi kegy sunk aképe által részere érdemkeresz juk, mint a kir. miniszte 228. eln. sz hagyta; és e nepélyünkne mellett is e lélekemelő e jelenésökért tőkert mélt legszivesebb lekezet tagja vesen fogad sőszeggel kife szersmind le nekem, hogy mával — mi ről és magán

hogyan tudták merre fog visszatérni a lo-
vardából. Természetes tehát, hogy ezen
titkot valaki a nihistának elárulta, ez
pedig lehetetlen, hogy más valaki lett le-
gyen mint valaki, ki az udvar minden
titkait ismerte. Ezt keresi most a rendőr-
ség legnagyobb buzgalommal.

Szombaton pontba fél 12 óra ment
végebe II. Sándor czár holttestének át-
szállítása a vár kapujába. A gyászmen-
etet a teli palota nagy kapujától indult
meg. A menet élén az elhunyt czár lo-
vai mentek, az 57 külföldi és 18 orosz
rendjellel és koronákkal, melyek közül a
legutolsó a czári korona volt. Azután az
énekészek jöttek, ezeket követte a klerus
számos tagja, ezüsttel átszótt fekete bár-
sony öltözékben. A nyolc óra által vont
halottat kocsit, a czár, a császári ház mi-
nisztere, a hadügyminiszter, a szárnysé-
dek és a nagyhercegek követték. A czár-
né, a császári gyermekek és Wladimir
nagy hercegné az egyik kocsiban, Mihály
és Katalin nagyhercegné a másik ko-
csiban csatlakoztak a gyászmenethez.

Nyilatkozat.

Azon sok rágalomra és megtámadá-
sokra, a minék igénytelen egyéniségem
meltatlanul ki volt téve, soha sem vála-
szoltam. Mert igazságom érzetében nem
tartottam hozzám méltónak, hogy azokra,
bármint fájts is meghurcoltatásom, még
csak válaszoljak is.

Most azonban, midőn a legilletéke-
sebb helyről tudomásomra jutott, hogy
személyes és politikai ellenfeleim, nem
átállanak általam tisztelt férfiakat is rá-
galmazni, erkölcsi elengedhetlen kötele-
ségemnek tartom, hogy azok ellen felszó-
láljak.

Hogy a főtiszt. tisztántali egyházke-
rület rám vonatkozó kegyelmi ítéletét csak
„legfelsőbb helyről” vett (Tiszta Kálmán mi-
niszterelnök úrtól) nyomás alatt hozta”,
s én azt „eddig vallott politikai hitelvem
feladására árán szereztem volna meg, mit
főt. Révész Bálint és gr. Dégenfeld Imre
urak előtt is ünnepélyesen ismételtam”,
alaptalan rágalom. Mert én Tiszta Kálmán
urral, az 1872-iki balközépi országos nagy
értekezlet óta, sem mások, sem magam
ügyében, soha sem beszéltem s így neki
semmiféle ígéretet sem tettem. Főt. Ré-
vész Bálint püspök és gróf Dégenfeld
Imre főgondok urakkal pedig, midőn a
mult nyáron náluk tiszteletem tettem, po-
litikai ügyekről egyetlen egy árva szót
sem szóltunk.

Egyébiránt biztosíthatom azon rágál-
mazó urakat, mit ők megkísértvén külön-
ben is nagyon jól tudnak, hogy én bár-
mily nagybecsülöm is a mezővári nagy
gyülekezethez csekélységem iránt tanúsí-
tott s csaknem pártatlan szeretetét és ra-
gaszkodását, ily áron nem fogadtam volna
el a főt. egyházkerület határozatát, mert
az én szívverémem vált függetlenségű hi-
telvének s meggyőződésének ára nin-
csen, és inkább éhen halok, mintsem bár-
minemű kinttetésért, vagy anyagi haszo-
nért is, áruba bocsássam hitemet s politi-
kai meggyőződésemet.

Epen olyan alaptalan rágalom az
is az illető uraktól, hogy engem a turi
előbbségek közül azok, a kik nem tartozva
kevéssé számú ellenfeleim közé, a hozzám
5 év óta oly ritka odaadással ragaszkodó
nagy többség élén állanak, csak azon ün-
néből pártolnak oly kifarósztó s csüggedet-
leutl, mert én nekik adósok vagyok. En Me-
ző-Turon sem egyeseknek, sem testület-
nek egyetlenegy fillérével sem tartozom.
Ez csak ellenfeleimnek, az egyházi felsőbb

Canova, Thorwaldsen, Rauch és mások
mesterművei. Elmésen vannak felállítva
és a tulajdonos tudományos izléséről tesz-
nek bizonyosságot. A sok gyönyörű szobor
közül csak egyet említve itt áll Canova
Vénusa, az életteljes, a szerelemről lélek-
kelt megáldott nő, ki titok szerűen rejtő-
zik a környező puha fátyolba, mely bá-
jait csak sejtini, de látni nem engedi.
Epen a fürdőből kél ki s félelemmel fig-
ygel, ha nem hall-e lépteiket . . . Mellette
pihen — Tenerani remek munkája —
Amor és Psyche, viharosan ölelkezve. A
tündér Psyche álmos fejcsékjét, félig le-
zart szempillával hátra tartja, hogy elfo-
gadja kedvesének mamiórti csókját. Amor
kiterjesztett szárnyaival hajol rá . . . oly
bájos ez istenfia, maga a szépség glóriája,
egy merész tünemény teive a legistább
természet igazságokkal, oly bájos és sze-
lid, hogy elkészítésénél a művészet való-
ban nagy ünnepe lett.

(Folyt. köv.)

hatóságok félrevezetésére gondolt újabb
cselszövények azon elvitathatlan igazság
után, hogy a turi választók harmadrészé-
nél több sajátkezű aláírásával kinyilvání-
totta, hogy ő engem akar papjának, ha a
választások közbejött körülmények miatt
mind rém nem szavazhatott is, és hogy bár
mennyszer semmisítessék is meg, rosza-
karatu ellenfeleink ármánykodása miatt,
megválasztásom, ők mindenkör rém szá-
vaznak, mert nekik más pap nem kell és ké-
szobbek lesznek, ha igazságos ügyükben
kedvező ítéletet nem nyernek, a 93. számú
ellenfőtől elválva, ők 17 ezeren külön
gyülekezettel alapítani stb.

Ezeket tartottam szükségesnek az
igazság s a méltatlanul megtámadott igen
tisztelt férfiak érdekében és azért is el-
mondani, mert fájdalommal értesültem,
hogy ellenfeleimnek sikerült ismert rábe-
szelésük s félrevezető ügyességükkel, eze-
ket több tekintélyes férfakkal is már-már
elhitetni.

Turgonyi Lajos.

ref. lelkész s országgy. képviselő.

Az érdem jutalma.

Debreczen, márcz. 21.

Ritkán nyílik alkalom, hogy a tár-
sadalmi élet egy oly jelenetnek lehessen
szemtanuja az ember, mely jelenetben a
valódi érdem nyeri jutalmazását. Ily
jelenet lefolyását láttuk tegnapi délelőtt a
város háza nagy tanácstermében, hol Tóth
Lajos helybeli tanítónak, a nevelésügyi
terén 34. évi hosszas és buzgó működé-
sért a király által adományozott koronás
éztelt kereszt ünnepélyesen adatot át.

A terem szülföljés megtelt polgári,
egyházi, iskolai hatóságok előjárói, kép-
viselői, s a mindkét nembeli közönség.
Az ünnepély kezdetül Tóth Károly
helybeli tanító vezetése alatt egy vegyes
énekkar a Hymnusot énekelte mely után
Kiss József tanfelügyelő a kinttettelt fér-
fiak terjedelmes — lapunk más helyén
olvasható — élet és jellemrajzi adatait
adta elő, a mely nekünk teljesen felele-
gessé teszi, hogy e helyütt azokról bőve-
ben szólnunk: csupán azt említiük itt fel,
hogy Tóth Lajos az említett idő alatt 5348
növendéket tanított.

Az előadatok után az érdemkereszt-
tet a tanfelügyelő ur személyesen tűzte a
kinttettelt mellére, ki azt könnyes szem-
ekkel, meghatótt hangon köszönte meg
mindazoknak, kik e tekintetben jóakaró-
lag támogatták. Ezután Domokos Lajos
tanító mondott köszönetet a tanfelügyelő-
nek, ki a tanítói karnak oly buzgó párt-
fogója.

Végül nt. K. Tóth Mihály ur a
helybeli ref. egyház tanácsának megbi-
zása folytán s annak nevében fejezte ki,
a kinttettés feletti örömet, mire következett
az ünnepélynek legmeghatótt jelenete,
mely a jelenvölt közönségnek szemébe
könnyeket csalt. Ugyanis a 60 éves ta-
nítónak egykori tanítványai, ma már meg-
lett férfiak, az ünnepelnék saját arczé-
peiket nyújtották át a ragaszkodás hála je-
lül, melyet Tóth Lajos a megindulástól
elfojtott hangon alig tudott megköszönni.

Miután még Szabó József tanító,
kartársai nevében is üdvözölte a kinttette-
tetet, az ünnepély a „Szózat” elnevelé-
vel 12 óra után véget ért.

Főtisztelendő és tekintetes egyházi
s városi előjáróság s iskolai hatóságok!
Tisztelt tanító urak s nagyérdemű gyüle-
kezet!

Egy minden külfényt és csillogó pom-
pát nélkülöző ünnepély megtartására gyül-
tünk össze ma itt azért, hogy városunk
egyik legkinttőbb képzettségű tanítóját
Tóth Lajos ref. főiskolai tanító urat ért,
és már a sajtó útján is nyilvánossá tett
királyi kegyelmes kinttettést fogamatosis-
tunk aképen, hogy féléves uralkodónk
által részére adományozott koronás éztelt
érdemkeresztet nekik ünnepélyesen átad-
juk, mint azt nagymélt. közoktatási m.
kir. miniszter ur f. évi február hó 5-kén
228. eln. sz. a. kelt rendeletében meg-
hagyta; és épen ez a tárgya jelenlegi ün-
nepélyünknek, mely minden egyszerűsége
mellét is eléggé jelentékeny: s ezenkívül
lélekemelő és hazafias is. Az ezenni meg-
jelentésükért és abban való nemes részvé-
télkért méltóztatásnak az általam lehető
legszivesebben üdvözölt igen tisztelt gyü-
lekezet tagjai egyenkint és összesen szü-
vesen fogadni az én örömmel és lelki ben-
széssel kifejezett köszönetemet, s egy-
szersmind legyenek kegyesek megengedni
nekem, hogy jelenlegi ünnepélyünk alkalmá-
val — mielőtt a kinttettettnek érdem-
ről és magának az ünnepélynek kettős

szeljáról beszélnek — előtintethessem egy
jó tanítónak mintaképet, s arról tárgy és
alkalom szerűleg elmondhassam a követke-
zőket:

Valódi hivatásukat felfogó minta ta-
nítóknak csak az olyanok nevezhetők, kik
következő irány és vezérelveket tűztek ki
életpályájokon mindenha leendő követés
és teljesítés végett önmaguk elé, hogy

1. hivatásukat hűséggel és szeretet-
tel betöltsék, s

2. életfeladatuknak lehető legjobbban
megfelelni igyekezzenek, és

3. vallásos, erkölcsi, egyházi, s pol-
gári és hivatalos kötelességeiket lelkiismer-
letesen és ügybuzgósággal teljesítsék; —
az ilyenek valóban méltók a kinttetté-
sre, valamint szinte azon lelkes férfiak
is, kik többet tesznek mint a mennyit
állásukkal együtt járó kötelességekéből ki-
folyólag tenniük kellene: mert a hol a
kötelesség végződik, csak ott kezdődik az
érdem.

Népiskolai tanítóink diszes és köz-
tisztelvényben álló házában alig vannak
olyanok

a.) kik ne tudnák azt, hogy a nép-
iskolai oktatás és nevelés ikertestvérek,
melyeket egymástól elkülöníteni, avagy el-
választani észszerűen soha és semmiféle
körülmények között nem lehet és nem
szabad, mivel azok egymásnak kiegészítő
részei, életét lelke és elemei éppen egy,
mint a végtelen égtérben világító napok-
nak mindenféle jótékonyan szét özőnlő és
tenyésztő melegségök által mindenütt éle-
tet lehellő és keltő sugarai a természet-
nek. A nevelés és tanítás olyan, mint a
test és lélek, melyet csakis egyesülve
képeznek egy minden tekintetben harmó-
nikus egészet, s csakis együttes működé-
süknek lesz ezután népiszkoláinkban az
eredmény fényes és meglepő, míg egy-
mástól elválasztva sikertelen és a kellő
eredményt soha fel nem mutatható. — Ma
már nem elég a gyermekeket 6 évi isko-
láztatásuk ideje alatt mennél nagyobb
mérvű, de általuk a legtöbb esetben öntu-
datlanul fel nem fogott, meg nem emész-
tett és el nem sajátított ismeretekkel hal-
mozni el: — ezenkívül mulhatatlanul
szükséges a növendékekkel megismertetni
a jót, az igazat, szépet és nemest s ezek
iránt fogékony lelkeikben fölkelteni az
ösztönt azoknak követésére, hogy azok-
nak folytonos gyakorlása által kifejlődjék
és megerősödjék bennök a becsületesség
jó akarat és jellem.

S ezen végeztélja az iskolázatásnak
magában véve sem az alkotás, sem pedig
a nevelés által nem eszközölhető, ha-
nem azt csak a kettőnek folytonosan
való párhuzamos alkalmazása
és különösen pedig tanítóink erényes
élete és folytonos jó példaadása által ér-
hetjük el legbiztosabban. S ezekre, továbbá
a tanító rend és igazság szeretetére, éber
örkődésére, a jutalmazásnál és büntetés-
nél, szóval a fegyelem gyakorlatánál való
szigorú következetességre, s a tanítványok
juanti nem-szerűlre és odaadó, de amel-
lett esélyes szeretetre van legnagyobb
szükségük a növendékeknek éppen egy,
mint szüleiknek, kiket a tanítók helyete-
sítettek az iskolában, kiknek igen sokszor
helyre kell pótolniuk azon szeretet, mel-
lyet a társadalom legalsóbb részeihez tar-
tozó nagy számú szülék családjainak fenntar-
tására megkivántató előlők megkeres-
hetése végett kora reggeltől napestig vá-
ló fárastól elfoglaltatásuk miatt gyerme-
keikkel legjobb akaratok mellett sem
érezhetetnek, — S a nálók állandóvá
lett ezen hiányt, és némelykor az ok és
alapnékliti erős eljárás, az ott uralkodó
anyagi szegénységgel együtt tartotta már,
harmadfelezer évvel ezelőtt az athenai
Solon is a népnevelés nehéz akadályának,
és az állami jólét, veszedelmes szirtjének
s épen azért azokat gyökerestől orvosolni
és kiirtani igyekezett. Ezen bajok tovább
terjedésének megállítására, illetőleg azok-
nak legnagyobb részben megszüntetésére
korunkban a nép iskolák vannak hivatva,
melyeknek alapos és értelmes oktatása,
és mindenek felett pedig a tanítók tapin-
tatos és szeretettel teljes bánásmódja és
nevelése fogja idővel a bajt végképen
elenyészteni; s, hogy ez mielőbb megtör-
ténhessék, a következőket kell iskolánk-
ban, ahol tudni illik még azok életbe lép-
tetve nem volnának, következetesen ke-
resztül vinni, nevezetesen

1. Pál Apostolnak, szavai szerint:
„Szeretettel, és ne haraggal
neveljétek”, mert ezen bánásmód
ellenkezik a természettel. — A ki harag-
gát és indulatoskodással nevel, az vétke-
zik a gyermekek önmaga, erkölcsi ren-
detlensége és az emberiség legszentebb
ügye: a nevelés ellen. (Folyt. köv.)

Debreczeni színház.

(T. L.) Vasárnap, márczius 20-kán
Jászay Mari asszony vendégfellépéttel ad-
tot: „A boldog asszony templomá-
nak harangozója” dráma 6 szakaszban,
írta Hugó Viktor.

A Hugó Viktor mesterien rajzolt
alakjainak — a vendégszereplő művésznőn
kívül — alig-alig akadt személyesítője. A
vendégművésznő Gervaise-je hatalmasan
kimagaslott a többi szereplők közül. Mű-
vésze különösen a 6-ik szakaszban kül-
minált, midőn leányára ráismer; az itt
hallatott velőtrázo sikolyánál és az ezt kö-
vető erősen drámai színésznel hideg bor-
zongás fogta el a nézőt.

Esmeraldát Dömjén Rózsa személye-
síté; játéka itt-ott nem volt minden ha-
tás nélküli, de egészen véve a nehéz
drámai szerep sokszorosan fölülmuta ere-
jét, s mellé bizonyos szórakozottság is volt
észlelhető játékán.

A Foltényi Quasimódoja szintén ha-
tástalan volt, nem rendelkezvén a drámai
hatás azon kellekeivel, melyet e szerep
személyesítőjétől megkíván; maszkja azon-
ban méltó lett volna egy festő esetére.
Lovászi (Claude) a harmadik szakasz
nehéz jelenetét sikeresen o'dotta meg.
Közönség nagy számmal.

UJDONSÁGOK.

* Czukor, kavé és söradó. A
pénzügyigazgatóság közhírre teszi, hogy
f. évi apris hó 1-től kezdve a fönt írt élv-
vezeti cikkek ennek fogyasztási adó alá.
Ide tartoznak a nyers, finomított, gyarmati
és répacukor: nyers, pörkölt és őrölt
kavé: végre a sör. Ha a cukornemtek-
ből 50 kilogramot, a kavéból 25 klogra-
mot, a sörből pedig 1 hectolitert meg-
haladó mennyiség van az adóköteles birto-
kában, ez f. évi mártius 25-ig a polgár-
mesteri hivatalnál bejelentendő; az ez el-
len vétő 2 főtől 25 ftig terjedhető bírsággal
büntetettik. E bejelentési kötelezettség min-
denkit, még a magán személyeket is érinti.

* József napja alkalmából a hely-
beli iparos ifjúsági egyeslet tagjai, az egyeslet
elnökét, Huber József urat tiszteletük s
ragaszkodásuk jeleül diszes ezüst serleg-
gel ajándozták meg.

* A nagyerdei fürdőház éttermé-
nek kezelését már e hóban átveszi Papp
György, kit a debreczeni és vidéki közön-
ség a Király Mihály féle vendéglő veze-
téséből előnyösen ismer. Azt hisszük, hogy
derék polgártársunk ismert figyelmes elő-
zékenységgel folytán e kedvelt egyetlen
nyári mulató helyünk fel fog virágozni.

* Sáska Károlyné urnő 50 krt
tett le nálunk a nyomorral küzdő Papp
Sándorné javára. — Az adományt rendel-
tetési helyére juttattuk.

* Halálozás. Szathmári Mariska,
Szatmári Sándor polgártársunk leánya,
mai napon 21 éves korában jobblétre
szenderült. Temetése holnap d. u. 3 óra-
kor lesz kisujtuzai 1737. számú háztól.
— Aldás a megboldogult poraira!

* Kassainé Jászai Mari asszony,
a budapesti nemzeti színház első tragikus
művésznője, holnap föl utolszor szinpadun-
kon „Phaedra” című szomorujátékban. A
művésznő bucsufellépő bizonyára zsufolt
ház előtt fog végbemenni.

* Uj vigjátékok A Teleki-pá-
lyázat eredményét tegnapi délelőtt hirdették
ki. A 100 arany díjat Ujvári Béla
tanár „Két apa” című vigjátéga nyerte.
E műnek hatalmas versenytársa volt a
„Lovagias kor” című, melyet Fe-
nyéri Mórt, szintársulatunk tehetséges
derék tagja írt. — Közvetlenül ezek után
dicsőretet aratott a „Szinmüörök” című
vigjáték, — melynek mint tudjuk —
szerzői Karezag Vilmos s Szabolcsi
Lajos.

* Esküvő. Horovicz Laura kisas-
zonyt f. hó 27-én d. u. 3 órakor a hely-
beli szt.-annai imaházban vezeti oltárhoz
dr. Kóhegyi Mór orvos.

* Hírös város az alföldön —
Kecskemét, a mit bizonyít azon körülmény
is, hogy a legközelebb ott vendégszereplő
„német zengerajokat” a Beretvás vendég-
lőjében a szó szoros értelmében — lehur-
rogták.

* Jutalomjátékok. Közledek az
apostolok oszlásának nagy napja, a virág-
vasárnap, most hát igyekezni akar min-
denki, az anyagi és erkölcsi jutalmat ki-
kapni kellő mértékben. Lesz is jutalomjá-
ték — böven. Igy most szerdán lesz a
Foltényi Vilmos derék színészünké, a
midőn a „Matrózok és Tulipán sziget”
című operettek és „Szinházi botrány”
című szenzációs vigjáték fog színre ke-
rülni. Azután jön az Sz. Némethé, tár-

sulatunk tehetséges komikusának jutalom
játéka, kinek a „Hajnal Terka” csak 1
forint és egy néhány krajczár jutalme-
zett volt. Mukányi fog ez alkalomtól színre
kerülni. — Aztán lesz (28-ján) a Bér-
czy Ödöné, előadatik „Csákány Laci”, a
garabonciás diák”, a midőn a jutalma-
zandó kedves neje és egy műkedvelő
(Kerekes G.) fognak föllepni. Ezt követi
a Csatárné-Pajor Emmáé, midőn elő lesz
adva „A falu legszebb leánya.” — Végül
fölemeljük, hogy Mándokyné „Indigó”
című operettet választá jutalomjátékul.
A jutalmazandók reménylik, hogy a köz-
önség érdeklődésükkel fogja őket ki-
tüntetni. Mi is azt hisszük.

* A Kunzentmártoni lázadás.
Kunzentmártonban az árvízvesztély sajná-
latos kihágásokra adott okot. Mint ön-
német érkeztet táviratok jelentik, a városi ható-
ságot, mivel ez a népet gátmunkára haj-
tatta, kiverték, a hatóság tagjainak mene-
külni kellett, különben agyonverték volna
őket. — A P-ó híre szerint egy embert
agyon is vertek. A nép a Szolnokról kül-
dött katonaságot nem eresztette át a Kö-
rösön. Szolnokról írják: „A zavargás még
mindig tart. Sipos alispán felszárad kato-
nasággal a helyszínére utazott. Ujjabb ka-
tonaság a közeledési miniszter intézke-
dése folytán Szolnokról külön vonattal oda-
küldetett.

* Sajátságos esemény feletti el-
méklődés foglalkoztatja vidékünket, írják
nekünk Széplakról. Ugyanis szomszédos
Bályog községben f. hó 14-ike éjjelen, va-
lami bogarászó egyéniség betévedt a köz-
ség házában azon szobájába, melyet ta-
nácstermül s jelenleg jegyzői irodának is
szoktak használni és ott összekutatott min-
dennemű irományokat, jegyzéseket, és azok
nagy részét összehasogatva kiszórta a
tanácsterem utcára néző ablakán az ut-
ca árkaiba, hol azokat az összedarabolt
több értékes okiratokat másnap reggel
az árok sarába beletaposva találták meg.
Az okiratok közt több adó-könyv és adó-
táblák is voltak. — És most már so-
kan azon török fejüket, hogy vajon mi
ezelja lehetett annak az okiratfallo egyé-
niségnek azoknak az okiratoknak, —
többeknek kárt okozó megsemmisítésével.
Vannak kik azt, valami adóvégreh-
ajtó által felfedezett sikkasztásokkal
akarják kapcsolatba hozni, — s hogy az
a község nem utolsó polgárainak inti-
matioja következtében lett foganatosítva. —
A nyomozás folyik.

* Uszás. — Kolozsvártól a Szamos-
ból egy uszó embert fogtak ki. Azt valja
a szerencsétlen, hogy egy löktek bele a
folyamba, hanem a tettest nem lehet el-
fogni, mert az a — bor.

* Anyját és testvéröcsését ölte
meg egy Sopron melletti faluban lakó pa-
razst legény. A gyilkos a tettest egy fej-
szével hájtá végre s pedig egy, hogy
anya rögtön meghalt, öcsese pedig más-
nap. A gyilkost, ki mint hiszik, megté-
bolyodott, bevitték a soproni megyeházi
tömlőszobá.

* Czigány nem szeret dolgozni.
A B. Ujfalut ért árvízvesztély alkalmával
a czigányok csak egyszer mentek a gátra
azután átszöktek Derecskére. A közve-
szélyben nem volt kedvük dolgozni s így
várhatjuk, hogy a szorongatot város elől-
járósága majd elhagdedli rajtuk az áradás
szomorú nótaít,

— Dr. Fáy Márk orvos, sebész-
tudor, szülész rendel d. e. 8-9-ig, d. u.
2-4-ig. Különösen foglalkozik syphilis,
börbetegek és gégetükrezzettel. Lakása
n.-hatvan-utca 1576. sz. a.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

168. 18. sz.

7. Bérl. Kedd, márczius 22-én

K. Jászai Mari utolsó fellépéte.

adatik:

PHAEERA.

Szomorujáték 5 felvonásban.

Kezdeté 7 órakor.

Szabó József,

felelős szerkesztő s kiadótulajdonos.

Tisztelettel jelentem, hogy itteni
FÉRFI-SZABO-ÜZLETEMET

bel és külföldi

téli szövetekkel kellőleg ellátva levén, bármilyen szabásra való öltözékekre nézve megrendelés folytán szolgálatra állók.

kész férfi-ruha-raktáram-ban

pedig, melybeu csupán saját szabásom és készítemmel kiállított öltözékek vannak

téli öltözékek, ugymint gyermek öltözék két évestől kezdve 4 frttól 8 frtig, téli felöltők 18 frttól 30 frtig, téli köpenyek 12 frttól 38 frtig, fekete salon öltözék 28 frt stb.

A HATAROZOTT ÁRAK KÉSZPÉNZ FIZETÉS MELLETT VANNAK SZÁMITVA.

Főgondot fordítok arra, hogy raktáramban csinos szabás és a legjobb munkával kiállított öltözékekkel, különösen a jó izlésnek, de a jutányosságnak is megfelelően szolgáljak és hogy a tölem vásárolt kész ruha a kiállítást illetőleg épen olyan legyen, mintha megrendelésre készült volna; a h a t á r o z o t t á r a k a t pedig — melyek a mindkét félre kellemetlen alkut helyettesítik — úgy számítom, hogy a t. közönség nem szakértő részének is örömmel tapasztalt bizalmát irányomban megtarthassam.

Tisztelettel vagyok a n. é. közönségek

alázatos szolgálja

Szedlák József

ferfi szabó.

Mint gyógymód minden időben használható.

VALÓDI WILHELM

Mint gyógymód minden időben használható.

köszvény és csúsz ellenes

VÉR TISZTÍTÓ THEA

(vértisztítószer köszvény és rheuma ellen), mint egyedüli és biztosan ható vértisztító-szer van előismerve.

Engedélyezve a c. kir. udv. iroda 1858. december 7-i ki határozata szerint.

Eredménye bizonyos hatása kitünő.

Cs. kir. 8 felsége által a hamisítás ellen védett. Bécs 12. máj. 1870.

Ez a thea az egész szervezetet tisztítja; mint semmi más thea, a test minden részét átjárja és belső használat által minden betegségre hajlandóságot elkerget a test belsejéből és a működés biztos s hosszan tartó.

Alapos gyógyítása a köszvénynek, rheumának, gyermek lábának és megöregült bajnak; valamint a sebnek és más testbőrön jelentkező betegségeknek, pattanásnak akár a testen, akár az arcon és syphilis kiütéseknek.

Feltünő, kiünő eredményt mutatott e thea n máj és lép bedugulásánál, valamint a hámorroides állapotoknál, sárgaság, erős ideg- és derékfájdalmaknál és gyomorerőtlenségek, al-bedugulásoknál, pollutióknál, férfierőtlenedéseknél stb.

Szenvedéseket, skropholus betegségeknél és mirigydaganatoknál, e thea tartós használata után kigyógyít.

Egyedüli valódi alakban csak Wilhelm Ferencz gyógyszerésznel Neunkirchenben kapható.

Egy csomag 8 részre osztva, az orvos rendelése szerint készítve használati utasítással 1 frt, csomagolás és bélyeg 10 kr.

OVÁS. Minden hamisított vásárlást kikerülendő, WILHELM-féle köszvény és csúszellenes thea kérendő, mert hasonló jegyű, de név nélküli hamisítások is árulnak, melynek megvételestől óvom a közönséget.

A Wilhelm-féle köszvény és csúszellenes vértisztító thea kapható: Debreczenben: Berghoffer István fűszerkereskedésében. Budapesten: Török József gyógyszerésztárában, Thallmayer A. és társánál. C. abán: Biener B.-nél. Egerben: Köllner Lőrincz-nél. Nagyváradon: Jánky Antal-nál. Gyöngyösön: Mersits Nándornál. Miskolcon: Ujhazy Kálmán-nál. Nagy-Banyán: Haraszek F.-nél. Nyiregyháza: Spitscher Gyulánál, Sátoralja-Ujhelyt: Teutsch József-nél.

Hirdetmény.

Az összes erdősegen találtató, s a város tulajdonához tartozó, ugynevezett vakáns kaszálók a f. 1881. és jövő 1882. évi használatra, haszonbérbe adandók lévén; — ezen a f. március hó 23-ik napján azaz

a jövő szerdán délelőtt 9 órakor, a közgyűlési teremben s azonnali készpénz fizetés mellett megtartandó nyilvános árverésen való megjelenésre a bérleti szándékozók meghívotnak.

Kelt Debreczen, márt. 17. 1881.

A városi tanács.

(149.)

Fontos háziasszonyok és kávéháztulajdonosoknak!

KÁVÉÁRAI:

kifőnként Bécsből.

CEYLON, frt 1.40, 1.45, 1.50, 1.55, 1.60.

CEYLONBRUCH, frt 1.20, 1.30, 1.35.

GYÖNGY, frt 1.35, 1.45, 1.60, 1.75.

PORTORICÓ, frt 1.30, 1.40, 1.45, 1.50, 1.60.

CAMPINAS, frt 1.20, 1.30, 1.35.

MOCCA, frt 1.60, 1.70.

JAMAICA, frt 1.20, 1.25, 1.30, 1.35, 1.40.

MENADO, frt 1.35, 1.40, 1.45, 1.50.

JAVA, frt 1.20, 1.30, 1.40, 1.45.

Kávé gőzön pergelt és őrlt:

Santos, Domingo, Jamaica, Campinas, Bahia, Colombó, ára frt —.90, 1.—, 1.10, 1.20, 1.30.

Menado, Cuba, Mocca, Gyöngy, Jáva, ára frt 1.40, 1.60, 1.80, 2.— Molnige,

(gőzön pergelt és őrlt) ára frt 1.50, 1.70, 1.80, 2.20.

Az új fogyasztási adóra tekintve, ajánljuk a házi szükségletet minél előbb fedezni. Szétküldés saacsokkban 5 kilónként, a pénz előleges beküldése mellett postautalvánnyal, vagy utánvét mellett történik.

Brüder Herskovits & Co.

Wien, I. Schellinggasse 3.

Csász. kir. szabadalmazott

szabadék. ékszer-evőeszköz.

A szabadék. ékszer-evőeszköz a legújabb, legegészségesebb s legjobb a napi használatra. Főltétlenül legszebb dísz a háztartásnak. Az alább felsorolt evőeszközök, ugymint kés, villa, kanál stb., minden darabjába pompásan sikerült utánzott drágakő, mint: amethyst, opál, saphir, rubin, smaragd stb. van befolglva. Valamennyi alább felsorolt áruk, egy egészen ezüsthéber fémből vannak előállítva, mely még sok évi használat után is valódi ezüst színét megtartja. Valamennyi alább felsorolt tárgy fehéren maradásáért 10 évi jótállás vállalatik. Következő 24 db szabadék. ékszer-evőeszköz egyáttvére csak 3 frt 65 kr, és pedig:

- 6 db szabadék. ékszer-asztali kés,
- 6 " szabadék. ékszer-asztali villa,
- 6 " szabadék. ékszer-evőkanál,
- 6 " szabadék. ékszer-kávés kanál.

Összesen 24 db csak

3 frt 75 kr.

mesés olcsóságu áron, hozzá még írásbeli jótállás a fehéren maradás és jó minőségért. Ez evőeszközök 48 darabnak egyidejűleg megrendelésénél, azokat gyakorlati, tisztán e célra készített, cartonokban szállítjuk; mind a 48 dbot csak 7 frtért. Ezen kívül ajánlunk: szabadék. ékszer-levesmerítőket, drbját 50 krért, szabadék. tejmerítőket 35 krért, tömör szabók. fűzők-kanalakat 45 krért, nagy fűzők-kanalakat 90 krajczárért, 1 tejskanna közép nagyságban 2 frt 50 kr, 1 theás kanna közép nagyságban 3 frt., 1 eszkorszelenese foglalva fűzővel 1 frt 80 kr, eszkorszelenese legfinomabb vésettél 2 frt 40 kr; elegans asztali gyertyatartó, magas, gót jellegű, parja 2 frt 25 kr, ugyanazok legfinomabb vésettél 3 frt 25 kr, bors- és sótartó 80 kr, ezet- és olajlámpa, 2 osztályu, metszett kristályüveggel 3 frt 50 kr, 4-ed osztályu 4 frt 75 kr, asztali gyújtószer-gula 1 frt 20 kr, dohányszelenese vésettél, csapó fűzővel 1 frt 25 kr, palaeszközök 3 db 50 kr, és még ezer más tárgy 10 évi jótállás valamennyi áruánál.

Megrendelések utánvét vagy az összeg előzetes beküldése mellett pontosan és lelkiismeretesen teljesítettek; a levelek e czim alatt intézendők:

Blau és Kann. főletetemenyesek.

Bécs, I. Heinrichshof.

NB. Száz meg száz köszönő- és elismerő irat fekszik irodánkban, nyilvános megtekintés végett. Utánzők és hamisítók törvény szerint megbüntettetnek. (128.)

Pályázati hirdetmény.

A lemondás folytán Konyár községben megürült orvosi állomásra ezennel pályázat hirdettek s annak rendszeres választás utján betöltésére határ időül folyó évi ápril hó 24-ik napjának d. e. 10 órája tüzetik ki Konyár község házához; miért is felhivatnak az ezen állomást elnyerni óhajtok, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeiket aláírott szolgabíróhoz a választási határidőt legalább 5 nappal megelőzőleg adják be. —

Az orvos fizetés 600 forint. Lá-

toztatási és vényírási díj 40 illetve 20 kr.

Köteles a megválasztandó orvos kézi gyógyszerésztárt tartani, s a halottkémlést a megállapított díj mellett teljesíteni. —

Kelt Vértesen, (u. p. N. Léta) 1881. márcz. 12.

(153.)

Fráter Gyula
szolgabíró.

Kapható Debreczenben: Dr. Rothschnek V. gyógyszerész urnál a csaknem minden nagyobb városi gyógyszerésztárban.